

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/20/2024
Identifikačné číslo spisu:	6120274435
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6120274435.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu H. O., s miestom podnikania T. XXX/XX, W. A. W., IČO: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. Petrom Ďurmekom, advokátom so sídlom Sládkovičova 1172/34, Bánovce nad Bebravou, IČO: 42 150 515, proti žalovanému H. F., s miestom podnikania O. X. XX/XX, A. T., IČO: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom Štefánikova 14, Bratislava, IČO: 30 850 436, v konaní o zaplatenie 3 291 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 22Cb/84/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. januára 2024, č. k. 41Cob/135/2023-289, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“ alebo „súd druhého stupňa“) dovolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 17. januára 2024, č. k. 41Cob/135/2023-289, potvrdil v poradí druhý rozsudok Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) zo dňa 27. septembra 2023, č. k. 22Cb/84/2020-266, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Okresný súd Trenčín svojím v poradí prvým rozsudkom zo dňa 3. novembra 2021, č. k. 22Cb/84/2020-149, I. výrokovou vetou rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu 3 291 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 3 291 Eur od 31.12.2019 do zaplatenia, náklady spojené s uplatnením pohľadávky 40 Eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Druhou výrokovou vetou priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. V odôvodnení svojho rozsudku okresný súd zhrnul obsah žaloby, z ktorej vyplýva, že žalobca v

roku 2016 realizoval pre žalovaného stavebné práce na stavbe bývalej budovy U. v obci M. A.. Práce vykonané do konca mája 2016 žalovaný žalobcovi zaplatil, avšak práce za mesiac jún, júl, august a september 2016 žalovaný doposiaľ nezaplatil. Žalobca uviedol, že bol so žalovaným dohodnutý na odplate vo výške 6 Eur/hod, pričom podľa stavebných denníkov vykonal pre žalovaného v období od júna do septembra 2016 celkovo 548,5 hodín (po odpočítaní polhodinových prestávok). Celková výška odplaty tak podľa žalobcu predstavuje 3 291 Eur (548,5 hod. x 6 Eur). Žalobca zaslal žalovanému faktúru č. 01/2019, splatnú dňa 30. decembra 2019, ktorú si žalovaný neprevzal. Výzvou zo dňa 5. februára 2020 bol žalovaný právnym zástupcom žalobcu vyzvaný na zaplatenie dlžnej sumy 3 291 Eur. Žalovaný do podania žaloby žalobcovi dlžnú sumu neuhradil.

2.2. Okresný súd ďalej uviedol, že zo Zmluvy o dielo č. 004/2016 uzatvorenej medzi obchodnou spoločnosťou EZOP Slovakia s.r.o., IČO: 36 296 546 ako objednávateľom a žalovaným ako zhotoviteľom vyplýva, že zhotoviteľ sa zaviazal za podmienok stanovených touto zmluvou vykonať a objednávateľ sa zaviazal zaplatiť komplet dodávku a montáž podľa projektovej dokumentácie „Rekonštrukcia objektu na byty“: Kompletné búracie a murárske práce na stavbe nachádzajúcej sa v M. A., súp. č. XXX, parc. č. XXX/XX. Cena diela bola dohodnutá na 22 500 Eur bez DPH. Z výsluchu svedka p. G. D. - O. obchodnej spoločnosti EZOP Slovakia s.r.o. vyplynulo, že uvedená obchodná spoločnosť ako investor nemala so žalobcom uzatvorenú žiadnu zmluvu o dielo.

2.3. Okresný súd uviedol, že medzi stranami nebola sporná skutočnosť, že žalobca vykonával stavebné práce na stavbe bytovky bývalej U. v M. A., avšak spornou ostala otázka existencie zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, a tým i pasívna legitimácia žalovaného v spore. Okresný súd za dôveryhodnú považoval výpoveď žalobcu a svedka F. W., z ktorých výpovedí mal za preukázané, že investor (EZOP Slovakia s.r.o.) si objednal u žalovaného vykonanie prác na stavbe U. M. A. a následne sa žalovaný ústne dohodol so žalobcom (ako i ďalšími osobami) na vykonaní týchto prác, ktorá ústna dohoda obsahovala i predmet - vykonanie konkrétnych prác a cenu - odmenu za vykonanie diela, teda vznikol podľa okresného súdu medzi sporovými stranami zmluvný vzťah. K žalovaným namietanému nepreukázaniu rozsahu vykonaných prác, odmeny a premĺčania uplatneného nároku okresný súd zdôvodnil, že z predloženej Zmluvy o dielo, vyjadrenia konateľa investora, žalobcu, svedka F. W. ako i z výpovede svedka S. O. pred OS Bánovce nad Bebravou v konaní sp. zn. 2Cb/8/2018 a stavebného denníka mal za preukázané, že tieto práce vykonal žalobca ako zhotoviteľ pre žalovaného ako objednávateľa, pričom dohodnutá odmena predstavovala 6 Eur za hodinu. Predmetný vzťah súd prvej inštancie posúdil ako obchodnoprávny, keď žalobca i žalovaný v čase vzniku a existencie zmluvného vzťahu boli podnikatelia, z ktorého dôvodu uzavrel, že žaloba bola podaná pred uplynutím 4-ročnej premĺčacej doby. Skutkové tvrdenia žalovaného neboli podľa názoru okresného súdu spôsobilé vyvrátiť skutkové tvrdenia žalobcu, jeho výpovede označil okresný súd za nepresvedčivé. Žalobca podľa okresného súdu v predmetnom spore preukázal existenciu a dôvodnosť uplatneného nároku a to ako v časti istiny, tak i v časti úrokov z omeškania, z ktorého dôvodu súd žalobe vyhovel a v súlade s ust. § 369c Obchodného zákonníka priznal žalobcovi i právo na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 40 Eur.

3. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd uznesením č. k. 16Cob/11/2022-184, zo dňa 20. decembra 2022 rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. 22Cb/84/2020-149, zo dňa 3. novembra 2021 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3.1. Odvolací súd vytkol okresnému súdu, že nie všetky skutkové zistenia ustálené súdom prvej inštancie majú oporu vo vykonanom dokazovaní, čo pri hodnotení dôkazov vo vzájomnej súvislosti vyústilo do nesprávneho skutkového zistenia a následne nesprávneho právneho záveru o uzavretí zmluvy o dielo s podstatnými (zákonnými) náležitosťami tejto zmluvy. Záver súdu prvej inštancie o dôvodnosti nároku žalobcu na zaplatenie ceny diela považoval za predčasný, nakoľko nevyplýva z vykonaného dokazovania. Vytkol súdu, že pokiaľ žalobca tvrdil, že na základe zmluvného vzťahu so žalovaným mal v predchádzajúcom období za vykonané práce žalovaným zaplatené, bol povinný túto skutočnosť preukázať, nie je možné, aby konajúci súd pri spornosti tohto tvrdenia vyhodnotil túto skutočnosť v prospech žalobcu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie označil za nepreskúmateľné, nakoľko z

neho nevyplýval medzi skutkovými zisteniami, úvahami pri hodnotení dôkazov a jeho právnymi závermi.

4. Okresný súd svojím v poradí druhým rozsudkom zo dňa 27. septembra 2023, č. k. 22Cb/84/2020-266, žalobu zamietol (I. výrok) a žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (II. výrok).

4.1. Medzi sporovými stranami spornú otázku existencie zmluvného vzťahu posúdil okresný súd v kontexte na odôvodnenie zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu a v jeho intenciách. Na základe uvedeného posúdenia, po vykonaní dokazovania, vrátane doplneného dokazovania, súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a ním uvádzané skutkové tvrdenia nepreukázal. Zdôvodnil, že z obsahu Zmluvy o dielo č. 004/2016, ktorým je rekonštrukcia objektu na byty, ako i zo špecifikácie presne vymedzených stavebných prác, ktoré Zmluva o dielo obsahuje, je i bez odborného posúdenia zrejmé, že uvedené stavebné práce nemohla riadne a v rozumnom čase vykonať len jedna osoba, teda len žalovaný, ktorý zmluvu o dielo s investorom uzavrel. Je zrejmé, že realizácia stavebných prác vyžaduje organizáciu, časovú koordináciu, keď jednotlivé práce na seba nadväzujú a to všetko za dodržiavania bezpečnostných zásad práce.

4.2. Okresný súd ďalej uviedol, že zmluvný vzťah medzi sporovými stranami, ktorého existenciu žalobca tvrdil, nemusí mať písomnú formu. Ústna forma, ktorá bola v danom prípade podľa žalobcu formou, v akej bol zmluvný záväzok medzi sporovými stranami uzavretý, je však nepomerne ťažšie preukázateľná než forma písomná. Žalobca, ak zvolil možnosť ústne dojednaného zmluvného záväzku, má sťažené postavenie vo vzťahu k uplatneniu prostriedkov procesného útoku. Vo vzťahu k uvedenému okresný súd ďalej zdôvodnil, že žalobca dodatočne vymedzil predmet ním tvrdeného zmluvného záväzku, keď špecifikoval stavebné práce, ktoré mali byť na stavbe vykonané. Okrem dôkazov, ktoré už boli vyhodnotené v rámci predchádzajúceho prvoinštančného konania a odvolacieho konania (stavebný denník, svedecké výpovede) a ktoré už boli vyhodnotené odvolacím súdom ako nepostačujúce, však boli zo strany žalobcu predložené len čestné vyhlásenia svedkov, ktorí v predmetnom spore už vypovedali, pričom svedok p. Q. O. výslovne uviedol, že predmetné čestné vyhlásenie len podpísal. Z predložených fotografií podľa okresného súdu vyplýva, že na stavbe pracovali konkrétne osoby, čo však nebolo medzi stranami sporné. Nie je však možné z nich podľa okresného súdu dovodiť, kto konkrétne vykonávané práce zadával. Okrem toho žiadne iné dôkazy na preukázanie skutočnosti, aké práce mal žalobca pre žalovaného vykonať, predložené neboli. Rovnako podľa súdu prvej inštancie absentovali dôkazy, ktoré by preukázali výšku dojednanej odmeny medzi žalobcom a žalovaným. Svedecké výpovede v tomto spore boli vyhodnotené ako nepostačujúce a to z dôvodu, že šlo len o sprostredkované informácie. Práce, zaplatenia ktorých sa žalobca v tomto spore domáha, boli tvz. navyše práce, tieto sa už vykonávali bez účasti niektorých z vypočutých svedkov. Bez preukázania žalobcom tvrdenej skutočnosti, že žalobca a žalovaný sa dohodli na podstatných náležitostiach zmluvy o dielo, nie je podľa súdu prvej inštancie možné konštatovať existenciu zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, a teda ani dôvodnosť žalobou uplatneného nároku. Nebolo dostatočne preukázané, že by žalovaný vykonal ním špecifikované stavebné práce na základe objednávky žalovaného. Predmetné práce neboli vykonané na stavbe, ktorá by bola vo vlastníctve či užívaní žalovaného, do úvahy tak neprichádza ani posúdenie žalobou uplatneného nároku z iného než zmluvného vzťahu. Vychádzajúc z uvedených záverov okresný súd skonštatoval, že v prejednávacom spore žalobca neunesol dôkazné bremeno, z vykonaného dokazovania nebolo možné dospieť k záveru, že je žaloba dôvodná, preto súd výrokom I. rozsudku žalobu v celom rozsahu zamietol a výrokom II. priznal žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Krajský súd rozsudkom zo dňa 17. januára 2024, č. k. 41Cob/135/2023-289, potvrdil v poradí druhý rozsudok okresného súdu zo dňa 27. septembra 2023, č. k. 22Cb/84/2020-266, žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav potrebný pre rozhodnutie, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil, s

ktorého dôvodmi sa odvolací súd stotožnil.

5.2. Krajský súd reflektujúc na odvolacie námietky žalobcu taktiež skonštatoval, že nakoľko si žalobca voči žalovanému uplatnil nárok na zaplatenie žalovanej sumy titulom vykonania stavebných prác za odpracovaný počet hodín v rozsahu dohodnutej hodinovej sadzby, bolo na žalobcovi preukázať vznik a existenciu zmluvného vzťahu medzi stranami sporu za situácie, že žalovaný existenciu tohto záväzku poprel. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a ním tvrdené skutočnosti riadne nepreukázal.

5.3. Odvolací súd sa nestotožnil ani s odvolacou námietkou žalobcu, že existenciu ústnej dohody medzi stranami žalobca preukázal čestnými vyhláseniami p. F. W., p. Q. O. a p. S. O., nakoľko z predmetných čestných vyhlásení vyplýva, že menované osoby prehlásili, že pre žalovaného vykonávali dohodnuté práce a so žalovaným sa dohodli na hodinovej sadzbe za vykonané práce, avšak text samotných prehlásení neobsahuje informácie, ktoré by preukazovali uzatvorenie zmluvného vzťahu, obsah či rozsah dohodnutých prác a povinností medzi žalobcom a žalovaným a na tejto veci podľa krajského súdu nič nemení ani skutočnosť, že v čestných prehláseniach je spomenuté aj meno žalobcu v časti textu o výške hodinovej sadzby. Krajský súd ďalej vysvetlil, že skutkové tvrdenia žalobcu neboli potvrdené ani výsluchom svedka p. Q. O. a p. F. W. a rovnako ani doložené fotografie realizovaných prác a kópie stavebného denníka neboli spôsobilými dôkazmi z dôvodu, že na stavbe pracovalo viacero osôb a bez preukázania dohodnutého rozsahu stavebných prác medzi stranami sporu nemajú uvedené dôkazy žiadnu výpovednú hodnotu.

5.4. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny postupom v zmysle ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. l. 305 a nasl. spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f) CSP, teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Žalobca navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/135/2023-289, zo dňa 17. januára 2024 v celom rozsahu, vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie a priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Žalobca (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) opakovane uviedol, že vady zmätočnosti procesného postupu súdov oboch inštancií podľa ust. § 420 písm. f) CSP spočívajú v nedostatkoch v procese dokazovania a v nepreskúmateľnosti rozsudku z dôvodu absencie jeho relevantného odôvodnenia.

7.1. Dovolateľ tvrdí, že napriek tvrdeniam súdov oboch inštancií v konaní žalobca dostatočne preukázal, že na základe ústnej Zmluvy o dielo vykonal pre žalovaného stavebné práce v rozsahu uvedenom v žalobe a naopak žalovaný v spore nepreukázal, že by žalobca bol v zmluvnom vzťahu s investorom stavby. Tvrdí, že v konaní vypovedal konzistentne a tvrdenia žalobcu boli podporené i výpoveďami svedkov, stavebnými denníkmi (rozsah prác). Namieta, že žalovaný ničím nepreukázal, akú sumu mu investor nezaplatil, ani prečo dlžné peniaze od investora nevymáhal. Namieta, že žalovaný žalobcovi nikdy nevytýkal žiadne vady diela, nikdy nespochybňoval rozsah prác uvedený v stavebných denníkoch. Výšku hodinovej odmeny žalovaný spochybnil až v jeho záverečnom vyjadrení. Žalobca zastáva názor, že v priebehu procesu dokazovania jednoznačne preukázal všetky svoje tvrdenia, svoju argumentáciu podporne opiera i o priebeh konania pred Okresným súdom Bánovce nad Bebravou sp. zn. 2Cb/8/2018 a nestotožňuje sa s hodnotením dôkazov zo strany vo veci konajúcich súdov a ich záverom o zamietnutí žalobného nároku.

7.2. Žalobca ako nedostatočné a nepreskúmateľné hodnotí odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu tvrdiac, že krajský súd sa podrobne nevysporiadal s doplneným dokazovaním, obsahom čestných vyhlásení ako aj spojitosťou doplnených dôkazov s predchádzajúcimi produkovanými dôkazmi.

8. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že považuje rozsudok odvolacieho súdu za vecne správny, spravodlivý a zákonný. V celom konaní, a to vrátane doplneného dokazovania žalobca svoju pohľadávku iba tvrdí a žiadnym relevantným dôkazom nepreukázal ani len existenciu zmluvného vzťahu medzi spornými stranami a už vôbec nie rozsah diela alebo dohodnutú odmenu. Navrhoval, aby dovolací súd v zmysle ust. § 447 CSP odmietol dovolanie alternatívne, aby v zmysle ust. § 448 zamietol dovolanie ako nedôvodné a aby žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 %.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

10. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil sa strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu dovolateľ videl v nepreskúmateľnom rozhodnutí odvolacieho súdu, resp. v nesprávnosti hodnotenia vo veci predložených dôkazov.

13. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ust. § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou SR zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva.

14. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

15. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu z dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu

musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnoteným dôkazom a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04). V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu najzávažnejších procesných pochybení, t. j. zmätočných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov ako prvkov naplnenia princípů právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023).

16. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

17. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V kontexte k dovolacím námietkam žalobcu považuje najvyšší súd za dôležité upozorniť na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie a rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 CSP. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (viď uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 350/09.). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa v podstatnej časti o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí podrobne uviedol skutkovú argumentáciu žalobcu i žalovaného (body 3. až 28. rozhodnutia), následne v intenciách zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu opätovne posúdil v konaní už predložené dôkazné prostriedky a doplnil dokazovanie, ktorého podrobný priebeh zhrnul v bodoch 36. a nasl. a 53. a nasl. rozhodnutia. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí v bode 15. jednoznačne uviedol, že sa stotožnil s odôvodnením odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu, v podrobnostiach naň odkázal a na potvrdenie správnosti doplnil ďalšie dôvody (vyššie v bode 5. tohto uznesenia). Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu (2Obdo/64/2021). K posudzovaniu prípustnosti dovolania pri uplatnení námietky nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu treba pristupovať individuálne s prihliadnutím na konkrétnu rozhodovanú vec. Na mieste je tak reštriktívny prístup a rovnako tak platí, že nie je možné posudzovať odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu izolovane, ale v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže obidve rozhodnutia tvoria jeden celok (3Obdo/4/2021).

17.1. Odvolací súd k rozhodujúcim (kľúčovým) odvolacím námietkam žalobcu uviedol svoju argumentáciu v súlade so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a vyplývajúcim z obsahu spisu. Dovolací súd nesúhlasí s tvrdením dovolateľa, že sa odvolací súd nevysporiadal s jeho relevantnými odvolacími námietkami. Príživkuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Podľa názoru dovolacieho súdu v posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie nie je nedostatočné, či dokonca nepreskúmateľné. Nie je v žiadnom prípade možné prisvedčiť dovolateľovi, že by sa súdy oboch inštancií vo svojich rozhodnutiach podrobne nevysporiadali s doplneným

dokazovaním, obsahom čestných vyhlásení ako aj spojitosťou doplnených dôkazov s predchádzajúcimi produkovanými dôkazmi. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca ním vyjadruje len svoj nesúhlas s neúspechom v spore. Už v uznesení z 11. apríla 2019, sp. zn. 3Obdo/2/2019 dovolací súd skonštatoval, že prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (prípadne aj súdu prvej inštancie), ktoré vyznelo v jeho neprospech.

Vychádzajúc z obsahu spisu, odvolací súd podľa najvyššieho súdu dostatočne vysvetlil dôvody, pre ktoré sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o zamietnutí žalobou uplatňovaného nároku.

18. Dovolateľ tvrdiaci prípustnosť svojho dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP namieta i spôsob hodnotenia dôkazov zo strany vo veci konajúcich súdov a tvrdí, že v konaní žalobca dostatočne preukázal, že na základe ústnej Zmluvy o dielo vykonal pre žalovaného stavebné práce v rozsahu uvedenom v žalobe a naopak žalovaný v spore nepreukázal, že by žalobca bol v zmluvnom vzťahu s investorom stavby. Tvrdí, že v konaní vypovedal konzistentne a tvrdenia žalobcu boli podporené i výpoveďami svedkov, stavebnými denníkmi (rozsah prác). Namieta, že žalovaný ničím nepreukázal, akú sumu mu investor nezaplatil, ani prečo dlžné peniaze od investora nevymáhal. Namieta, že žalovaný žalobcovi nikdy nevytýkal žiadne vady diela, nikdy nespochybňoval rozsah prác uvedený v stavebných denníkoch. Výšku hodinovej odmeny žalovaný spochybnil až v jeho záverečnom vyjadrení. Zastáva názor, že v priebehu procesu dokazovania jednoznačne preukázal všetky svoje tvrdenia, svoju argumentáciu podorne opiera i o priebeh konania pred Okresným súdom Bánovce nad Bebravou sp. zn. 2Cb/8/2018 a nestotožňuje sa s hodnotením dôkazov zo strany vo veci konajúcich súdov a ich záverom o zamietnutí žalobného nároku.

19. V kontexte prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP dovolací súd prioritne uvádza, že pokiaľ súd nevykonal v priebehu civilného konania všetky navrhované dôkazy alebo nevykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nedostatočne zistil skutkový stav alebo nesprávne vyhodnotil niektorý dôkaz, nemožno to v zásade považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany, čo v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP (I. ÚS 65/2020, III. ÚS 171/2018, II. ÚS 202/2020, II. ÚS 108/2020, IV. ÚS 511/2020). Odvolací súd v súdnej veci po preskúmaní napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania strany, skonštatoval, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP. Zreteľne v bode 17. svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že nezistil dôvod k tomu, aby zo strany odvolacieho súdu došlo k zopakovaniu dokazovania alebo k doplneniu dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie. Z vyššie uvedenej argumentácie dovolateľa jednoznačne vyplýva nespokojnosť s priebehom dokazovania a závermi súdov nižších inštancií a v žiadnom prípade nemôže ísť o porušenie práva na spravodlivý proces, nakoľko každá sporová strana mala primeranú možnosť predložiť svoje návrhy, uplatňujúc svoje práva za podmienok, ktoré nie sú podstatne nevýhodnejšie než podmienky, za ktorých touto možnosťou disponuje protistrana. Sporovým stranám bol počas konania vytvorený rovnaký priestor a možnosti na realizáciu ich procesných práv a plnenie ich procesných povinností (k tomu viď aj II. ÚS 121/2002).

20. K námietke dovolateľa, že konajúce súdy nezistili skutočný stav veci a nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy, dovolací súd zdôrazňuje, že úlohou súdu v civilnom sporovom konaní nie je zistiť skutočný stav veci (to je úlohou súdu v mimosporových konaniach), ale v sporovom konaní - vyznačujúcim sa zásadou kontradiktórnosti - súd zisťuje skutkový stav z prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany uplatnených stranami sporu včas (t. j. pri zohľadnení sudcovskej a zákonnej koncentrácie konania). Uvedenými skutočnosťami je limitované aj dokazovanie v sporovom konaní, pre ktoré v súlade s ustanovením § 185 ods. 1 CSP platí, že výlučne súd rozhodne, ktoré zo včas stranami sporu navrhnutých dôkazov (keďže návrh na vykonanie dokazovania predstavuje prostriedok procesného útoku a procesnej obrany) vykoná.

20.1. Dovolací súd zároveň konštatuje, že ani prípadné nedostatky pri zisťovaní skutkového stavu, alebo

nesprávne prijaté skutkové závery zo strany konajúcich súdov nie je možné podrobiť dovolaciemu prieskumu. V tejto súvislosti opätovne pripomína (rovnako aj 3Obdo/40/2017, 3Obdo/52/2017, 3Obdo/17/2018 a 3Obdo/18/2018), že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 CSP („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Žalobca sa pritom domáhal revízie skutkových záverov a iného hodnotenia vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie, čo je vzhľadom na vyššie uvedené a vzhľadom na povahu dovolacieho konania neprípustné.

21. Dovolací súd nad rámec uvedeného iba pripomína, že pokiaľ žalobca v dovolaní namieta, že žalovaný v spore nepreukázal, že by žalobca bol v zmluvnom vzťahu s investorom stavby, k uvedenému dovolací súd zdôrazňuje, že žalovaný v konaní ani netvrdil, že by žalobca bol v zmluvnom vzťahu s investorom stavby, naopak z obsahu rozhodnutia okresného súdu v bode 49. rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že žalovaný v konaní netvrdí, že by žalobca bol vo vzťahu s investorom stavby a rovnako z výsluchu svedka p. G. D. - konateľa obchodnej spoločnosti EZOP Slovakia s.r.o., súdom oboch inštancií vyplynulo, že uvedená obchodná spoločnosť ako investor nemala so žalobcom uzatvorenú žiadnu zmluvu o dielo.

Pokiaľ žalobca tvrdí, že v konaní vypovedal konzistentne a jeho tvrdenia, že na základe ústnej Zmluvy o dielo vykonal pre žalovaného stavebné práce v rozsahu uvedenom v žalobe, boli podporené i výpoveďami svedkov a stavebnými denníkmi (rozsah prác), k uvedenému opačný záver vyplýva z rozhodnutí súdov oboch inštancií, podľa ktorých z čestných prehlásení svedkov ani predložených fotografií nebolo možné dovodiť, kto konkrétne vykonávané práce zadával a žiadne iné dôkazy na preukázanie skutočnosti, aké práce mal žalobca pre žalovaného vykonať, predložené neboli. Odvolací súd dodal, že text samotných prehlásení neobsahuje informácie, ktoré by preukazovali uzatvorenie zmluvného vzťahu, obsah či rozsah dohodnutých prác a povinností medzi žalobcom a žalovaným. Rovnako podľa súdu prvej inštancie absentovali dôkazy, ktoré by preukázali výšku dojednanej odmeny medzi žalobcom a žalovaným, pričom svedecké výpovede v tomto spore boli vyhodnotené ako nepostačujúce a to z dôvodu, že šlo len o sprostredkované informácie. Práce, zaplataenia ktorých sa žalobca v tomto spore domáha, boli tzv. navyše práce, tieto sa už vykonávali bez účasti niektorých z vypočutých svedkov. Odvolací súd doplnil, že ani doložené fotografie realizovaných prác a kópie stavebného denníka neboli spôsobilými dôkazmi z dôvodu, že na stavbe pracovalo viacero osôb a bez preukázania dohodnutého rozsahu stavebných prác medzi stranami sporu nemajú uvedené dôkazy žiadnu výpovednú hodnotu.

I v prípade, že žalobca zastáva názor, že v priebehu procesu dokazovania jednoznačne preukázal všetky svoje tvrdenia (čo podporne opiera i o priebeh konania pred Okresným súdom Bánovce nad Bebravou sp. zn. 2Cb/8/2018), či namieta, že žalovaný nepreukázal, akú sumu mu investor nezaplatil, prečo dlžné peniaze od investora nevymáha, prípadne že žalovaný podľa žalobcu nikdy nevytýkal žalobcovi žiadne vady diela, či nespochybňoval rozsah prác uvedený v stavebných denníkoch, z rozhodnutí súdov oboch inštancií vyplýva jednoznačný a pre vec zásadný záver, a síce, že bez preukázania žalobcom tvrdenej skutočnosti, že žalobca a žalovaný sa dohodli na podstatných náležitostiach zmluvy o dielo, nie je možné konštatovať existenciu zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, a teda ani dôvodnosť žalobou uplatneného nároku.

22. Možno uzavrieť, že ak žalobca vytýkal súdom nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, potom nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (napr. II. ÚS 465/2017).

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa ust. § 420 písm. f) CSP nie je procesne daná.

24. Keďže vzhľadom na uvedené skutočnosti nie je podľa najvyššieho súdu dovolanie žalobcu podľa ust. § 420 písm. f) CSP prípustné, dovolací súd ho v súlade s ustanovením § 447 písm. c) CSP odmietol.

25. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.